

A sor, ahol állok

„Kimondott tehetségem van ahhoz, hogy fölfedezem, melyik a pénztárnál a rossz sor, és ne csak fölfedezem, hanem haladéktalanul be is álljak a rossz sorba” – mondtam magamban a paneláruház-pénztárnál. Fizetni akartam, de nem úgy van az, hogy csak odaállunk és fizetünk. Tessék kivárni a sort!

Két pénztár működött a négyből – a többi alkalmasint lelakatolva; „hogysne”, mondta nyilván a boltvezetés, „ha minden pénztár működne, már sorban állás sem volna. Hová fajulna a világ?” Két pénztár tehát működött, az egyiknél sebesen haladt a sor, a másikonál, amely előtt várok, állt.

– Nem jó kódot tetszett beütni – magyarázta a pénztárosnő türelmesen a bankkártyával fizető hácsinak, messze, a sor elején –, tessék beütni még egyszer.

A bácsi harmadjára pittyegtette be az elé nyújtott ketyerébe a kódot. – Nem is tudom – mondta –, nem is tudom, hogy felejtettem el. Valahogy így nem olyan, mint amikor ott állok az bankautomatánál. Olyan is, meg nem is olyan. Most jó? – kérdezte a pénztárosnőtől. Közben a sor várakozott, előttem vagy heten álltak, és mind a heten nyújtogatták nyakukat, igyekezve megjegyezni a bácsi beütötte kódot. Hátha szerencsésük lesz, kipróbálják, s maximum átírányítódik a pénze az ő számlájukra. Hallott már ilyen esetet az ember... De igyekezhetek ugyan, mert a bácsi harmadjára sem találta el a kódot.

– Elnézést, aranyoskám – mondta a pénztárosnőnek –, kiállnék a sorból. Ott rögtön eszembe jut...

A sor felvillanyozódott és haladni kezdett, de ha egy sor haladni kezd, s én abban a sorban állok, akkor annak a sornak nincs nagy jövője.

– Úgy látszik, khmm – mondta a sor elején valaki –, khmm, úgy látszik, elfelejtettem pénzt venni reggel magamhoz. Azt hittem, van nálam annyi. Ezt a pulykasonkát most akkor nem kérném...

– Juuuciii –, kiabált a raktárba a kolléganőjének a pénztárosnő; a sor állt –, Juuuciii, lesz egy sztoornóó!

Leküzdötték a sztoornót, a sor majdnem megindult, már-már úgy tűnt, üzemi sebességre kapcsolt, ketten teljesen problémamentesen fizettek, aztán valaki utalványt halászott elő a pénztárcájából.

– Nem tudunk visszaadni – mondta neki a pénztáros, miután a bevő kevesebbet vásárolt, mint amit az utalvánnyal venni lehetett –, talán tessék még valamit választani! Tessék körülnézni itt, a pénztárnál. Rágó, csoki, Szofi, Szimfi... „Meg egy kis istennyi”, közölte magammal, tudok én idézni, ha arról van szó. De akkor már-már kisütött a nap, majdnem én következtem a sorban. Mindjárt fizethetek!

Ekkor megszólal, soron kívül, a kódfelejtős bácsi: – Megvan, azt hiszem!

FARKAS CSABA

Idén először már ősszel is lehet maturálni

Most utoljára számít érettséginek a nyelvvizsga

Idén bármelyik diák részt vehet az őszi érettségi vizsgán, aki teljesítette az előfeltételeket. A felvételizni szándékozók ezzel megnövelhetik esélyüket arra, hogy bekerüljenek az áhított felsőoktatási intézménybe. A diákok körében azonban mégis a nyelvvizsgára adott kedvezmény miatt népszerű az őszi vizsga.

Az eddigi őszi érettségi időszakokban azok adtak számot tudásukról, akik a tavaszi vizsgák idején nem teljesítették a követelményeket – megbuktak. Idén csaknem 37 ezren jelentkeztek az október 21-én kezdődő őszi vizsgákra: legtöbbször nem utólag, hanem előre szeretné megszerezni az érettségét bizonyító okiratot.

Utoljára: a „megváltó” nyelvvizsga

Az őszi szezon lehetséges vizsgafajta: idén: rendes, előrehozott, javító, pótló és ismételő érettségi vizsga. Szintemelő és kiegészítő vizsgára ebben az évszakban nincs lehetőség. Most temetjük majd a hagyományos érettségi vizsgát; utoljára lehet a régi rendszerben maturálni, és ami még fontosabb, utószor van lehetőség az idegen nyelvi érettségi nyelvvizsga-bizonyítvánnyal történő kiváltására.

Az elmúlt évhöz képest nincs a diákokat érintő jogszabályi változás. Az érettséginek továbbra is előfeltétele, hogy a vizsgatárgyaktól az írásbeli kezdetéig teljesíteni kell a tanulónak a helyi tantervben meghatározott követelményeket, illetve meg kell szereznie az ott előírt összes év végi osztályzatot. Az első vizsganapon, október 21-én nemzetiségi nyelv és irodalomból és nemzetiségi nyelvből adnak számot tudásukról a tanulók. Ezt követi október 24-én a magyar nyelv és irodalom írásbeli, a szóbelikre pedig november második felében kerül sor, és egészen 30-áig tartanak.

A tavaszi érettségi botrány tapasztalataiból okulva az őszi érettséginek szigorúbban őrzik majd a feladatlapokat. Az írásbe-

Érettségizők a Kőrösben. Sokan előrehozzák a maturát

Fotó: Karnok Csaba

VIZSGAFAJTÁK

Rendes: közvetlenül a középiskolai tanulmányok elvégzése után. Előrehozott: az egyes tantárgyra előírt követelmények teljesítése után, a középiskolai tanulmányok teljes befejezése előtt. Pótló: a vizsgázónak fel nem róható okból elmaradt vagy félbemaradt érettségi folytatása. Javító: a vizsgázónak felróható okból elmaradt vagy félbemaradt, illetve sikertelen érettségi megismétlése. Ismételő: a korábban sikeresen letett érettségi vizsga megismétlése egyes tárgyakból a jobb eredmény érdekében. Kiegészítő: sikeres érettségi után a bizonyítványban nem szereplő egyes vizsgatárgyból tett vizsga. Szintemelő: egy tárgyból egy alkalommal tethető vizsga, a középszinten sikeresen befejezett érettséget emelt szintűvé egészíti ki.

li vizsgák előtt nem az iskolák, hanem a körzetközponti jegyzők vigyáznak a dolgozatokra. Reggelente ott ellenőrzik az iskolaigazgatók a csomagokat, onnan vizsik át az azokat az iskolába.

1800 diák jelentkezett

Az OKÉV tájékoztatása szerint Csongrád megyében összesen 1809 diák jelentkezett az őszi érettségire, közülük 1378 emelt szinten szeretne vizsgázni. Szegecsen három helyet, a Déri Miksa Ipari Szakközépiskolát, a Gá-

bor Dénes Gimnázium és Műszaki Szakközépiskolát és a Védres István Építőipari Szakközépiskolát jelölték ki az őszi érettségik színhelyéül. Dobó László, az utóbbi intézmény igazgatója elmondta, a Vedresben minden tárgyból érettségiztetnek az ősszel. – Eddig ilyenkor általában két-három tanuló vizsgázott nálunk, idén ősszel körülbelül 240 diák maturál majd az iskolánkban. Közülük mintegy 200 előrehozott emelt szintű vizsgát tesz – mondta el az igazgató.

Az ősszel megszervezett országosan mintegy negyvenezer vizsga majd háromnegyede emelt szintű lesz. Az érdeklődés azért ilyen nagy, mert a diákok élnek az idegen nyelvi érettségi nyelvvizsgával való kiváltásának lehetőségével.

A legjobb számít

A Csongrád megyei 1378 emelt szinten vizsgázó közül csak angolból 945-en jelezték, hogy kihasználják az utoljára kínálkozó alkalmat, németből pedig 258-an. A jövőben valószínűleg kisebb lesz az őszi időszak népszerűsége, pedig jól járhatnak, akik ősszel megpróbálnak néhány tantárgyból emelt szinten maturálni, mivel a különböző vizsgaidőszakokban letett érettségi közül a felvételin a legjobb hat veszik figyelembe. Még tovább növelheti az esélyeket, hogy jövőre a május-júniusi vizsgaidőszakon kívül újdonságként a tanulók rendelkezésére áll majd a február-márciusi érettségi is.

FAZEKAS GÁBOR

Kollégiumot adtak át Mórahalmon

MUNKATÁRSUNKTÓL

Kollégiumot adott át tegnap délután Mórahalmon Sió László fideszes politikus, az Orbán-kormány oktatásért felelős államtitkára. A korábbi szülőthonon épületét egy alapítvány felújította, így a városnak a belső berendezések és eszközök megvásárlására kellett négy millió forintot fordítania. A Móra Ferenc Általános Művelődési Központ nemrégiben elindított szakképzési programjához kapcsolódóan, önkormányzati költségen létrehozott beruházás nemcsak a más településekről ér-

kező, hanem a határon túli diákok számára is lehetővé teszi a szakképzésben való részvételt Mórahalmon. A művelődési központ falusi vendéglátás és fizioterápiás asszisztens szakiskolai képzésére és az idei évben indult idegenforgalmi asszisztens, valamint wellness szakközépiskolai képzésére ugyanis a Vajdaságból is jelentkeznek tanulók. Nógrádi Zoltán polgármester elmondta: Szabadka környékéről tizenegy diák tanul az iskola 13–14. évfolyamán fizioterápiás asszisztens szakon, őket korábban albrletben szállásolták el.

Csak hisszük, hogy a magyar jobb

Gyógynövények – megfelelő társaságban

Már csak szomorúan legyint a szakemberek legtöbbször arra az évekkel ezelőtti sűrűn hangoztatott állításra, mely szerint a gyógynövénytermesztés „kitörési pont” lehet a magyar mezőgazdaság számára. A nyugatra irányuló kivitel csökken. Ami megoldást jelenthet: a biogazdálkodás körülményei között előállított, magas földolgozottságú gyógynövény.

Jelentősen visszaesett a magyar gyógynövénykivitel az unió nyugati országaiba, miután ott is mind nagyobb mennyiségben termesztenek gyógynövényeket – hívja föl a figyelmet Fogarassy József, a Gyógynövény Szövetség és Terméktanács elnöke.

Nyugaton a helyzet változott

A Rózsahégyi Kft., az ország egyik jelentős gyógynövénytermelő, -feldolgozó cégének tulajdonosa, Rózsahégyi Gábor szerint ezen nincs mit csodálkozni: a nyugat-európai országok helyben, kisebb költséggel ugyanazt a minőséget el tudják érni, mint amit a Magyarországról szállított gyógynövény jelentene. Behozni a kelet- és dél-európai országokból éri

meg számukra, mert ott olcsóbb a munkaerő, kevesebb pénzért tudják előállítani a munkáigényes gyógynövényeket. A sokat emlegetett „magyar minőség”, mely szerint a magyarországi gyógynövények hatóanyag-tartalma magasabb lenne, mint a másutt termesztetté, általában nem létezik. A Szegecseni Tudományegyetem egyik botanikus szakembere ezt azzal egészíti ki, hogy az igazán jó minőségű, nemesített gyógynövényfajtaikat magvait már Nyugatról hozzuk be.

Gyógynövénykert Nagyéren

Nem csoda ez olyan körülmények között, mikor – halljuk ismét a cégvezetőt – gyógynövénytermesztésért semmiféle támo-

Kevesen tudják: a pipacs is keresett gyógynövény Fotó: Karnok Csaba

gató nem jár Magyarországon, a földalapi támogatáson kívül.

Azért vannak Csongrád megyében ma is kitérő gyógynövényesek. A nagyéri Sajtós Sándor hetven-nyolcvanféle gyógynövényt termeszt gyógynövény-bemutatóhelyként is működő terü-

letén. Kanadától Németországig számtalan helyről látogatták meg érdeklődők. Nemcsak termeszt a gyógynövényeket, de készítményeket is előállít belőlük – igaz, csak kis mennyiségben, ismerősi körnek. – Persze, ha eljön hozzám egy szívinfark-

BELFÖLDÖN NŐ A FORGALOM

A belföldi gyógynövényforgalom nem követi a kivitel csökkenését: egyenletesen emelkedik. Gergely Katinka, a Herbaria Rt. központjának munkatársa mondja: a gyűjtött, illetve termesztett gyógynövények hatóanyag-, illetve szénhidrát-tartalmát a Gyógynövénykutató Intézet, illetve a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség vizsgálja. Kizárólag akkor célszerű bárhol megvásárolni gyógynövényterméket, ha a csomagoláson ott látható a gyógynövénykutató kiadta szám.

is főlhívja a figyelmet: fejleszteni kell a szárító-, feldolgozókapacitást, s nagyobb feldolgozottsági fokú termékeket előállítani, annak még mindig van Nyugaton piaca.

Egymást védő növények

– Mert nincs pénzem feldolgozóüzemet létrehozni – mondja a nagyéri gyógynövénytermesztő. Nyilván ilyen gondokra utal a terméktanácselnök, amikor azt mondja: öt-tízmilliárdos állami fejlesztési forrásra lenne szükség az ország gyógynövény-ágazatának. Azért nincs veszte teljesen az ügy, a terméktanácselnök arra is utal: ami megmentheti a gyógynövényágazatot, az a bio-termesztés.

– Mintha csak én mondtam volna – vélekedik Sajtós Sándor. – Megfelelően társított növények megvédik egymást, elűzik egymásról a károsítókat, s nem kell vegyszereket bevetni. Ezzel nemcsak egészségesebb lesz a gyógynövény, hanem megtermelni is olcsóbban lehet.

F. CS.